

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента

Долинного Юрія Олексійовича

на дисертаційну роботу Бочкова П.М. «Корекція функції рівноваги у дошкільників з порушеннями опорно-рухового апарату засобами адаптивного фізичного виховання», представлену на здобуття наукового ступеня вищої освіти доктор філософії зі спеціальності 016 Спеціальна педагогіка

Проблема, яка розв'язується в дисертації Бочкова П.М. «Корекція функції рівноваги у дошкільників з порушеннями опорно-рухового апарату засобами адаптивного фізичного виховання» належить до числа найбільш актуальних проблем фізичного розвитку підростаючого покоління, особливо коли мова йде про дітей дошкільного віку. Кількість таких дітей з кожним роком збільшується, що відповідно ускладнює проблеми батьків таких дітей. Традиційна методика розвитку рівноваги не спроможна дати відповіді на багато запитань про причини порушення цієї важливої функції у дітей, а також шляхи її нормалізації засобами фізичного виховання. Невпевнена моторна поведінка дитини з порушеннями рівноваги з часом призводить до формування у неї відповідного психічного дискомфорту у відношеннях з однолітками, що погіршує її загальну соціальну адаптацію і породжує нові життєві проблеми.

Отже, актуальність проблеми, що досліджується в цій праці, визначається наявністю невирішених суперечностей між:

- потребою в можливості отримання доступної освіти разом зі здоровими однолітками і недостатністю методичних, організаційних та інших умов для їх здійснення;

- потребою забезпечити педагогів ефективною методикою розвитку та корекції функції рівноваги у дітей дошкільного віку з порушеннями ОРА засобами адаптивного фізичного виховання і браком науково обґрунтованих і практично апробованих методичних рекомендацій щодо вирішення цієї проблеми.

Робота Бочкова П.М. має класичну структуру і складається із вступу, трьох розділів, бібліографії та додатків.

У вступі описано основні елементи виконаного дослідження: корекційно спрямовану мету дисертаційної роботи, для досягнення якої сформульовано чотири завдання.

Теоретичне значення виконаного дослідження не викликає сумніву і в значному ступені збагатить відповідний напрям української корекційної педагогіки новими концептуальними підходами до вирішення проблем рівноваги у дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблена авторська методика розвитку і корекції функції рівноваги у дошкільників із порушеннями опорно-рухового апарату вже втілюється в практику дошкільної освіти. Розроблена інноваційна комплексна методика педагогічного діагностування особливостей стану функції рівноваги у дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату дає можливість на практиці проводити більш об'єктивні дослідження цієї функції і загального стану фізичного розвитку дітей у цілому.

Автором дослідження запропоновано оригінальні комплекси коригуючих фізичних вправ для кожного з п'яти каналів постуральної системи апломбу, які позитивно зарекомендували себе на практиці. Це дає змогу педагогу більш ретельно планувати відповідні корекційні заходи, спираючись на можливості адаптивного фізичного виховання, і отримувати відчутний кінцевий корекційний результат.

Методичні напрацювання Бочкова П.М. можна використовувати під час педагогічних нарад у різних закладах дошкільної освіти, на нарадах співробітників у лікарнях, санаторіях, реабілітаційних центрах, на батьківських зборах та консультаціях, присвячених підвищенню ефективності фізичного розвитку та рухової реабілітації вказаного контингенту дошкільників.

Отримані Бочковим П.М. теоретичні і практичні напрацювання можна застосовувати в навчальному процесі відповідних середніх спеціальних та вищих педагогічних закладів у межах орієнтовних курсів «Теорія та методика адаптивного фізичного виховання дітей із порушеннями опорно-рухового апарату», «Методика викладання адаптивного фізичного виховання в спеціальних закладах дошкільної освіти», при розробці навчальних курсів «Традиційні та

інноваційні підходи в системі фізичного виховання та оздоровлення дітей з особливими освітніми потребами», «Профілактика і корекція порушень опорно-рухового апарату у дітей дошкільного віку», «Інклюзивне фізичне виховання дітей з обмеженими можливостями здоров'я» □ для обласних академій та інститутів післядипломної освіти педагогів.

Даючи дисертації Бочкова П.М. в цілому високу оцінку, висловимо окремі зауваження та побажання:

1. Загальний обсяг дисертації у 290 сторінок натякає на відношення роботи вже до іншої «вагової категорії». Можливо, загальний обсяг роботи міг би бути меншим без змістовних втрат для описання дослідження.

2. У розділі 1 (с. 24 – 28) автором приділяється багато уваги французькій школі постурологічної науки і досить скромно виглядає коментар унікальних розробок у цьому напрямі японського фахівця Тадаши Фукуди, який розкрив декілька важливих феноменів функції рівноваги у людини.

3. Чомусь зовсім нема представників української постурологічної школи, хоча започаткував пошуки у цьому напрямі на початку двадцятого століття саме український вчений І.Ф. Цион?

4. У тексті роботи достатньо часто зустрічається словосполучення «постуральна система апломбу», що більш звично для європейської наукової постурологічної школи і майже незнайоме українським педагогам. Оскільки в темі роботи ключовим поняттям є «функція рівноваги», можливо, слід частіше вживати саме цей звичний для нас термін.

5. На с. 58 в посиланні на фахівців відсутні ініціали по батькові: О. Гореева і А. Захаров (?).

6. На с. 69 не зовсім зрозуміло, як практично буде реалізовуватись «принцип адекватних збурень» при формуванні та корекції функції рівноваги у дошкільників з порушеннями опорно-рухового апарату?

7. У розділі 2 на с. 78 в зображенні моделі формування функції рівноваги у дошкільників один із внутрішніх входів названо «проприоцепцією». Це слово правильно пишеться «пропріоцепція».

8. У розділі 3 (с. 129 – 131) при описанні алгоритму «маніпулювання входами» постуральної системи апломбу, на наш погляд, автор використав дуже

абстрактну форму подачі методичної ідеї через використання літер. На наш погляд, це дещо ускладнює сприйняття цього вельми цікавого і практично орієнтованого фрагменту тексту.

9. У тексті роботи іноді зустрічаються не зовсім досконалий переклад із російськомовних літературних джерел, стилістичні неточності та технічні помилки.

Наведені вище зауваження та побажання суттєво не впливають на загальне позитивне сприйняття виконаного дослідження.

Основні матеріали дисертації достатньо повно висвітлено у відповідних наукових фахових виданнях України (4) та інших держав (2). Дисертація Бочкова П.М. на тему: «Корекція функції рівноваги у дошкільників з порушеннями опорно-рухового апарату засобами адаптивного фізичного виховання» характеризується логічною внутрішньою побудовою, обґрунтованістю положень та висновків; поставлені у ній завдання розв'язані; сформульовані висновки відповідають як завданням, так і представленим у роботі матеріалам.

Дисертація є самостійною, завершеною науковою працею, її результати мають наукову новизну та вагоме практичне значення. Вона відповідає необхідним вимогам до робіт цього рівня (пункту 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затверджено постановою Кабінету міністрів України від 6.03.2019, № 167), а її автор – Бочков Павло Миколайович заслуговує на присвоєння йому наукового ступеня вищої освіти доктора філософії зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта».

**Доцент кафедри фізичного виховання
і спорту Донбаської державної машино-
будівної академії, кандидат педагогічних наук Ю.О. Долинний**

**Підпис та особу Ю.О. Долинного
„ЗАСВІДЧУЮ”
начальник відділу кадрів**

 Е.В. Грачова